

BASIN AÇIKLAMASI VE RAPOR (17 Haziran 2024 TSİ 01:00'e kadar YAYINLANAMAZ)

Mevcut diller: Almanca | Arapça | Fransızca | İngilizce | | İtalyanca | Mandarin | | İspanyolca |
Rusça | Türkçe

Birleşmiş Milletlerin Acil Reformu, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Üzerindeki Küresel İlerlemenin Yeniden Sağlanmasını Mümkün Kılabilir

Eylül 2024'te yapılacak Birleşmiş Milletler Gelecek Zirvesi öncesinde, yeni SDSN raporu, sürdürülebilir kalkınma için küresel iş birliğini ve finansmanını güçlendirmek amacıyla Birleşmiş Milletler 2.0 çağrısında bulunuyor.

Paris, Fransa, 17 Haziran 2024. BM Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı (SDSN) tarafından bugün yayınlanan Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'nun (SKR) 9. baskısı, on yedi Sürdürülebilir Kalkınma Amacından (SKA) hiçbirinin 2030 yılına kadar gerçekleştirilemeyeceğini ve SKA hedeflerinden sadece yaklaşık %16'sının ilerleme kaydettiğini ortaya koyuyor. Dünya çapında 100'den fazla önde gelen bilim insanı ve uygulayıcı tarafından onaylanan raporun ilk bölümünde, Birleşmiş Milletlerin 21. Yüzyılın büyük zorluklarının üstesinden gelmesi ve sürdürülebilir kalkınmayı başarması için öncelikler belirlenirken, SKA finansmanındaki kronik eksikliklerin giderilmesine yönelik beş strateji de yer alıyor. 2016'dan bu yana her yıl yayınlanan Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'nun küresel baskısı, SKA Endeksi ve tüm BM Üye Devletlerinin SKA'lar konusundaki performansını sıralayan Gösterge Tablolarını içermektedir. SKA Endeksine ek olarak, bu yılki baskıda 193 BM Üye Devletin tamamını kapsayan, BM temelli çok taraflılığa ülke desteğine dayalı yeni bir Endeks ve yüzyılın ortasına kadar sürdürülebilir gıda ve toprak sistemlerine nasıl ulaşılabileceğini gösteren yeni FABLE (Gıda, Tarım, Biyoçeşitlilik, Arazi Kullanımı ve Enerji) yolları yer almaktadır.

SDSN Başkanı ve raporun başyazarlarından **Prof. Dr. Jeffrey D. Sachs** şunları vurgulamaktadır:

"1945 yılındaki Birleşmiş Milletler'in kuruluşu ile 2100 yılı arasındaki yolun ortasında, işlerin olağan akışında seyretmesine güvenemeyiz. Dünya, korkunç ekolojik krizler, artan eşitsizlikler, yıkıcı ve potansiyel olarak tehlikeli teknolojiler ve ölümcül çatışmalar dahil olmak üzere büyük küresel zorluklarla karşı karşıya; bir dönüm noktasındayız. Birleşmiş Milletler Gelecek Zirvesi öncesinde, uluslararası toplum, Birleşmiş Milletler sisteminin hayati başarılarını ve sınırlamalarını değerlendirmeli ve önümüzdeki on yıllar için çok taraflılığı geliştirmeye yönelik çalışmalıdır."

Rapora 16 Haziran 2024 saat 23:59'dan itibaren çevrimiçi olarak erişilebilir.

Atıf Detayları: Sachs, J.D., Lafortune, G., Fuller, G. (2024). SKA'lar ve BM Gelecek Zirvesi. Sürdürülebilir Kalkınma Raporu 2024. Paris: SDSN, Dublin: Dublin Üniversitesi Yayınları.

Websitesi: <https://sdgtransformationcenter.org/>

Bu yıl yayınlanan Sürdürülebilir Kalkınma Raporu (SKR) **beş temel bulguyu** öne çıkarmaktadır:

1. Ortalama olarak, küresel düzeyde, SKA hedeflerinin sadece %16'sı 2030'a kadar gerçekleştirilme yolunda ilerlerken, geri kalan %84'lük kısımda ilerleme sınırlı veya tersine dönmüş durumdadır. Küresel düzeyde, SKA ilerlemesi 2020'den bu yana durağan seyretmektedir; SKA 2 (Sıfır Açlık), SKA11 (Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar), SKA14 (Sudaki Yaşam), SKA15 (Karada Yaşam) ve SKA16 (Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar) özellikle rayından çıkmıştır.

Küresel olarak, 2015'ten bu yana ülkelerin en yüksek oranda ilerleme kaydettiği beş SKA hedefi şunlardır: obezite oranı (SKA 2 kapsamında), basın özgürlüğü (SKA 16 kapsamında), kırmızı liste endeksi (SKA 15 kapsamında), sürdürülebilir nitrojen yönetimi (SKA 2 kapsamında) ve - büyük ölçüde COVID-19 salgını ve ülkelere göre değişebilen diğer faktörler nedeniyle - doğumda beklenen yaşam olasılığı (SKA 3 kapsamında). SKA9 (Sanayi, İnovasyon ve Altyapı) da dahil olmak üzere altyapı ve hizmetlere temel erişimle ilgili amaç ve hedefler, ilerlemenin çok yavaş ve ülkeler arasında dengesiz seyretmesine rağmen biraz daha olumlu eğilimler göstermektedir.

2. SKA ilerleme hızı ülke grupları arasında önemli ölçüde farklılıklar göstermektedir. İskandinav ülkeleri SKA'lara erişme konusunda liderliğini sürdürürken BRICS ülkeleri güçlü ilerlemeler göstermekte, yoksul ve kırılgan ülkeler ise çok geride kalmaktadır. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, başta İskandinav ülkeleri olmak üzere Avrupa ülkeleri 2024 SKA Endeksi'nin ilk sıralarında yer almaktadır. Finlandiya SKA Endeksinde 1. sırada yer alırken onu İsveç (2.), Danimarka (3.), Almanya (4.) ve Fransa (5.) takip etmektedir. Ancak bu ülkeler bile bazı SKAlara ulaşmada önemli zorluklarla karşı karşıyadır. BRICS (Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) ve BRICS+ (Mısır, Etiyopya, İran, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri) ülkelerinde 2015 yılından bu yana SKAlarda kaydedilen ortalama ilerleme dünya ortalamasından daha hızlı olmuştur. Buna ek olarak, Doğu ve Güney Asya 2015'ten bu yana en fazla SKA ilerlemesi kaydeden bölge olarak ortaya çıkmıştır. Buna karşılık, dünya ortalaması SKA Endeksi ile Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletleri (SIDS) de dahil olmak üzere en yoksul ve en kırılgan ülkelerin performansı arasındaki fark 2015'ten bu yana açılmıştır.

3. Sürdürülebilir kalkınma uzun vadeli bir yatırım sorunu olmaya devam etmektedir. Küresel Finansal Mimarinin yeniden düzenlenmesi her zamankinden daha acildir. Dünya, ulus-devletin çok ötesine geçen birçok zorunlu kamu malına gerek duymaktadır. Düşük gelirli ülkeler (LIC'ler) ile alt-orta gelirli ülkelerin (LMIC'ler), sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmaları için geniş ölçekte yatırım yapabilmeleri amacıyla acilen uygun fiyatlı uzun vadeli sermayeye erişim sağlanmalıdır. Gerekli finansman seviyelerini harekete geçirmek için yeni kurumlar, küresel vergilendirme de dahil olmak üzere yeni küresel finansman biçimleri ve herkes için kaliteli eğitime yatırım yapmak gibi küresel finansman için yeni öncelikler gerekecektir. Rapor, Küresel Finansal Mimaride reform yapılması için birbirini tamamlayan beş strateji sunmaktadır.

4. Küresel zorluklar küresel işbirliği gerektirir. Barbados, BM temelli çok taraflılığa bağlılıkta en üst sırada yer alırken; ABD son sırada yer almaktadır. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının zorlukları gibi, çok taraflılığın güçlendirilmesi de ölçütler ve izleme gerektirmektedir. Raporun ülkelerin BM temelli çok taraflılığa (UN-Mi) desteğine ilişkin yeni Endeksi, ülkeleri antlaşmaların onaylanması, BM Genel Kurulu'ndaki oylamalar, BM örgütlerine üyelik, çatışmalara ve askerleşmeye katılım, tek taraflı yaptırımların kullanımı ve BM'ye mali katkılar dahil olmak üzere BM sistemine katılımlarına göre sıralamaktadır. BM temelli çok taraflılığa en bağlı beş ülke şunlardır: Barbados (#1), Antigua ve Barbuda (#2), Uruguay (#3), Mauritius (#4) ve Maldivler (#5). Buna karşılık, ABD (#193), Somali (#192), Güney Sudan (#191), İsrail (#190) ve Kore Demokratik Cumhuriyeti (#189) BM-Mi'de en alt sıralarda yer almaktadır.

5. Gıda ve arazi sistemlerine ilişkin SKA hedefleri özellikle raydan çıkmış durumdadır. SKR, sürdürülebilir gıda ve arazi sistemlerini desteklemek için yeni FABLE (Gıda, Tarım, Biyoçeşitlilik, Arazi Kullanımı ve Enerji) yolları sunmaktadır. Küresel olarak 600 milyon insan hala açlık çekmekte, obezite küresel olarak artmakta ve Tarım, Ormanlık ve Diğer Arazi Kullanımından (AFOLU - Agriculture, Forestry, and Other Land Use) kaynaklanan sera gazı emisyonları yıllık küresel sera gazı emisyonlarının neredeyse dörtte birini oluşturmaktadır. Yeni FABLE yolları, gıda güvenliği, iklim değişikliği ile mücadelede azaltım, biyolojik çeşitliliğin korunması ve su kalitesiyle ilgili 16 hedefe 2030 ve 2050 yıllarında nasıl ulaşılabileceğini değerlendirmek üzere 22 ülkede 50'den fazla yerel araştırmacıyı bir araya getirmiştir. Güncel eğilimlerin devamı, emisyon azaltımı, biyolojik çeşitlilik ve su kalitesine ilişkin belirlenmiş hedefler ile mevcut durum arasındaki farkın açılmasına neden olmaktadır. Ülkelerin taahhütleri, mevcut durumu iyileştirse de taahhütler hala büyük ölçüde yetersizdir. Önemli ilerleme kaydedilmesi mümkündür ancak birkaç önemli değişiklik yapılmalıdır: 1) tavsiye edilen seviyelerin ötesinde aşırı tüketimden kaçınmak ve kültürel tercihlerle uyumlu beslenme değişiklikleri ile hayvansal bazlı protein tüketimini sınırlamak; 2) özellikle güçlü talep artışı olan ürün ve alanlarda verimliliği arttırmak için yatırım yapılmak ve 3) ormansızlaşmayı durdurmak için kapsayıcı, sağlam ve şeffaf izleme sistemleri uygulamak. Sürdürülebilirlik yol haritası, 2030 yılına kadar 100 milyon hektarlık bir ormansızlaşmayı ve 2050 yılına kadar 100 Gt CO2 salımını önlemeyi gerektirmektedir. Çiftlik içi istihdam ve aşırı gübre uygulamasından kaynaklanan su kirliliği ile ödünlüşmelerden (kazanç – maliyet dengesi) kaçınmak ve özellikle açlığı sona erdirmek, kimsenin geride kalmamasını sağlamak için ek önlemler alınması gerekecektir.

2016 yılından bu yana yayınlanan küresel Sürdürülebilir Kalkınma Raporu, BM Üye Devletlerinin SKA'lar konusundaki performansını izlemek ve sıralamak için en güncel verileri sağlamaktadır. Rapor, SDSN'in bir girişimi olan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Dönüşüm Merkezi'ndeki bir grup bağımsız uzman tarafından, SDSN Başkanı Prof. Dr. Jeffrey D. Sachs liderliğinde ve Başkan Yardımcısı Guillaume Lafortune koordinasyonunda yazılmıştır.

İletişim:

Alyson Marks | Alyson.Marks@unsdsn.org (ABD merkezli İletişim ve Dış İlişkiler Müdürü)

Guillaume Lafortune | guillaume.lafortune@unsdsn.org (Fransa merkezli, SDSN Başkan Yardımcısı, Baş Koordinatör ve Rapor Yazarı)

SDSN'e İlişkin

BM Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı (SDSN) 2012 yılından bu yana BM Genel Sekreterinin himayesinde faaliyet göstermektedir. SDSN, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) ve Paris İklim Anlaşması'nın uygulanması da dahil olmak üzere sürdürülebilir kalkınma için pratik çözümleri teşvik etmek üzere küresel bilimsel ve teknolojik uzmanlığı harekete geçirmektedir. SDSN, birlikte öğrenmeyi hızlandırmayı ve dünyanın karşı karşıya olduğu birbirine bağlı ekonomik, sosyal ve çevresel zorlukları ele alan entegre yaklaşımları teşvik etmeyi amaçlamaktadır. SDSN'in en önemli girişimlerinden biri olan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Dönüşüm Merkezi (SDG Transformation Center), Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'nun yanısıra, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın gerçekleştirilmesine yönelik çözüm yolları, politikalar ve finansman için bilime dayalı araçlar ve analizler üretmektedir. Daha fazla bilgi için www.unsdsn.org ve <https://sdgtransformationcenter.org/> adreslerini ziyaret edebilirsiniz.

Çeviren: Bahar Özay